

DOKUMENTTI

Ajankohtaista Kuvataiteen keskusarkistosta

1/2000

Ajankohtaista Kuvataiteen keskusarkistosta

Valtion taidemuseo
Kuvataiteen keskusarkisto

HELSINKI

DOKUMENTTI

Ajankohtaista Kuvataiteen keskusarkistosta

Dokumentti on Valtion taidemuseon Kuvataiteen keskusarkiston julkaisu, joka on ilmestynyt vuodesta 1995 alkaen. Kaksi kertaa vuodessa julkaistava Dokumentti postitetaan ilmaisjakelulehtenä Suomen taidemuseoille. Dokumentista on ilmestynyt vuodesta 1998 alkaen myös rinnakkainen sähköinen versio (ISSN 1456-0860) Kuvataiteen keskusarkiston www-sivuilla (<http://www.fng.fi/kka.htm>). Lehden toimituksesta ja teknisistä töistä vastaa Kuvataiteen keskusarkiston henkilökunta. Jokaisella numerolla on oma toimittajansa.

Toimittaja
Irmeli Isomäki
kirjastonhoitaja
09-17336285
irmeli.isomaki@fng.fi

Taitto ja kuvankäsittely
Jaakko L

Kuvat, ellei toisin mainittu,
Kuvataiteen keskusarkisto

Kannen kuva:
Torsten Wasastjerna Sadun prinsessa n. 1896, öljy

Sisällys 1 / 2000

VAPAUTUKSEN EVANKELIUMIA DISKURSSIN VANGEILLE Irmeli Isomäki

3

TORSTEN WASASTJERNAN MAALAUUS PEUKALO-LIISA ELI SADUN PRINSESSA

Erkki Anttonen

4

KIRJAN JA TAIDETEOKSEN VÄLIMAILLA Tellervo Yli-Hallila & Irmeli Isomäki

5

KIASMAN KUVA-ARKISTO 1999 Leevi Haapala

7

KIRJASTON TIETOPALVELU ATENEUM-RAKENNUKSESSA 1999 Ari Latvi

8

IKUISUUSKYSYMYKSEN ÄÄRELLÄ – JULKAISUVAIHDON PROBLEMATIIKKAA

Tellervo Yli-Hallila

9

Kuvataiteen keskusarkisto on kiinni 26.6 – 31.7.2000

Vapautuksen evankeliumia diskurssin vangeille

Taidelehden päätoimittaja Otso Kantokorpi kävi toukokuussa luennoimassa Kuvataiteen keskusarkiston henkilökunnalle. Hän kuten kuulijansakin tunnusti riittämättömyudentunteensa nykytaiteen tekijöiden räjähdysmäisen kasvun ja taiteen ilmiöiden moninaisuuden äärellä. Hän käsitteli diskurssiivista vallankäyttöä, joka vahvistaa tiettyjen samojen taiteilijoiden asemaa. Kritiikin kieli on suppeaa ja viittaukset kertaavat samaa. Jos samaa kieltä ei käytä jää keskustelun ulkopuolelle. Näyttelyn opas voi väittää kuulijoilleen, että kenen tahansa taiteen katsojan tulkinta on arvokas, mutta sosiaalisessa mielessä tämä ei ole totta, sillä vain tietyn aseman saaneen kriitikon tai kuraattorin käsityksiä siteerataan. Elämme aikaa, jolloin näyttelyn kuraattori saatetaan ottaa vastaan lentokentän VIP-huoneessa. Näyttelyjärjestäjänä on helppo käyttää valmista suodatusta, alistua vallan ja diskurssin vangiksi. Vaikeaa on reagoida siihen, mikä ei ole trendikästä.

Taidekeskustelusta on kokonaan kadonnut hyvän kriteeristö. Olemme vapautuneet modernismin fasisista, nyt ei ole olemassa konsensusellista hyvää makua. Taiteilijakeskeisyys sotii yhteisötaidekäsitystä vastaan. Siksi Kantokorpi esitti, että nykytaiteen dokumentoinnissa olisi yhtä tärkeää kerätä tietoa taiteen vastaanottamisesta kuin taiteilijasta ja teoksista. Taiteen merkitystä pitäisi mitata tutkimalla tekeekö se hyvää ihmiselle vai ei, minkälaiset jäljet se jättää. Kirjastojen ja arkistojen tehtävä olisi kerätä materiaalia mahdollisimman laajasti, mieluummin kaikki A4-materiaalitkin valikoimatta, että totuudenmukainen kuva taiteen osa-alueista säilyisi tästä ajasta. Kantokorven toivomusta on tietenkin mahdoton toteuttaa eikä näin voi tehdä missään maassa. Suuret ulkomaiset taidekirjastot varsinkin Englannissa ovat pyrkineet avarakatseisuuteen ja tarkkaan sisällönanalyysiin. Täydellinen materiaali takaisi kuitenkin sen, ettei ne jotka joskus on unohdettu jäisi ikuiseen unohdukseen. Antikvariaatinpitäjänä ja kirjastoissa työtä tehneenä Otso nosti esille myös välillä unohtuvan kansallisen häpeäpilkun, kuvataiteen bibliografian puuttumisen maastamme. Tämä ei olisi mahdotonta toteuttaa.

Otso Kantokorven ajatukset varmaan lohduttavat meitä, jotka kuitenkin joudumme tekemään valintoja ja päätöksiä mitä otetaan ja jätetään ottamatta kokoelmiin ja dokumentoinnin piiriin. Voimme ajatella ja toimia toisin, mutta taiteen valtavirtaa vastaan uiminen jos mikä vaatii resursseja, ehkä enemmän fyysisiä kuin henkisiä. Työmme on kaikesta huolimatta keskimääräistä kivempaa, mutta kun kesä on taas rehahnut vauhtiin, toivon, että se tulisi lukijoille vielä levoksikin ja vapauttaisi tajuntamme taiteen arjesta.

Torsten Wasastjerna Sadun prinsessa n. 1896, öljy

PEUKALO-LIISA ELI SADUN PRINSESSA

Pientä täydennystä Heijastuksia lasissa-kirjan artikkeliin

För mycket länge sedan bodde Långit borta i djupet af skogen en konung. Det var sagans konung. – Han hade på sin tid beherskat all världen och varit mycket lycklig, men nu hade hans välde gått tillbaka. Själf var han vorden gammal och drottningen var längesedan död. Han hade blott en enda dotter, det var sagans prinsessa. En förtjusande liten flicka, som sprang och lekte med fjärilar och blommor i solskenet och som var konungens och alla skogstomtarnes älskling. Ofta påträffade de henne, då hon satt i solskenet under en stor svamp eller en ormbunke och lät en skimrande fjärl eller en surrande humla suga kristallklara vattenpärlor ur en blomkalk eller en daggbåpa, och då bragte tomtarne henne sin hyllning.

Men prinsessan växte upp och blef en fager jungfru. Och en dag kom vetandets prins, som hade gått segrande fram öfver hela världen ridande igenom skogen och bortförde den sköna prinsessan. Nu var skogstomtarnes sorg så stor, att de småningom dogo, den ena efter den andra. Det är därför som man icke mera ser några tomtar i skogarna.

Wasastjernan kertomus selvittää mielenkiintoisella tavalla kyseisen maalauksen sisältöä ja taiteilijan lähtökohtia. Samalla se herättää monia uusia kysymyksiä, jotka vaativat tarkempaa tutkimusta. Tarinan keskeinen ajatus on sadun –

tai mielikuvituksen ja tiedostamattoman – sekä tietoisuuden vastakkainasettelu. Tonttukansa, siis sadun ja mielikuvituksen maailma, väistyy ja katoaa ihmisen tietoisuuden ja (länsimaisen) rationalismin voittokulun edestä. Idea on pohjimmiltaan hyvin samankaltainen kuin Kalevalan viimeisessä runossa, jossa Väinämöinen ja hänen edustamansa tarujen maailma väistyy kristinuskon tieltä. Olisikin kiinnostavaa selvittää, mihin kaikkiin ajan aatesuuntauksiin tämä tiedostamattoman ja tietoisuuden, mielikuvituksen ja järjen tai sadun ja (länsimaisen) sivistyksen välinen vastakohtaisuus liittyy Wasastjernan ajattelussa. Mitä yhteyksiä sillä on esim. vuosisadan vaihteen (jälki)symbolismiin ja uusromantiikan ideoihin, tai mahdollisesti teosofiaan ja itämaisiin uskontoihin, tai ehkä jopa ajan psykologisiin teorioihin ja Henri Bergsonin näkemyksiin.

Joka tapauksessa on selvää, että Wasastjernan maalaukselle myöhemmin annettu nimi, *Peukalo-Liisa*, on ainakin siinä mielessä harhaanjohtava, että teoksella ei ole suoranaisia yhtymäkohtia Andersenin samannimiseen satuun.

Erkki Anttonen

Heijastuksia lasissa –julkaisussa on lyhyt kirjoitukseni Torsten Wasastjernan maalauksesta, joka on kulkenut nimellä *Peukalo-Liisa (Sadun prinsessa)*, 1894-96. Teoksen nimen johdosta vertailin sitä H.C.Andersenin samannimiseen satuun ja totesin, että maalaus on korkeintaan varsin vapaamuotoinen tulkinta siitä. Epäilin myös, että maalauksen lähtökohtana saattaisi olla jokin muu taru – kirjoittihan Wasastjerna itsekin runoja ja proosaa.

Kyseisen Nyblin-julkaisun ollessa jo painossa, sain käsiini näyttelyluettelon Ateneumissa 1898 pidetystä vapaasta taide­näyttelystä (Katalog öfver den fria utställningen 1898 i Ateneum. Helsingfors 1898). Näyttelyyn osallistuivat Wasastjernan ohella mm. Divina Asp, S. Wetterhoff-Asp, A. Barkoff, A.Federley, J.Montell ja W.Sjöström. Luettelossa on julkaistu myös useita Sigurd Wetterhoff-Aspan ja Wasastjernan runoja, minkä lisäksi siinä on seuraava Wasastjernan satu eräänlaisena selityksenä *Sadun prinsessa* – maalauksen aiheesta (s. 25):

Kuvan aihe sopii hyvin kesätervehdykseksi. Olikohan Wasastjerna ns. pilvenveikko? Kärpässienet kannattaa joka tapauksessa ryöpätä.

SAGANS PRINSESSA

För dem som icke kunna njuta af en bild utan att veta hvad den föreställer må följande saga tjäna till vägledning.

KIRJAN JA TAIDETEOKSEN VÄLIMAILLA

Arlis/Nordenin kokouksessa Tukholmassa toukokuun lopulla esiteltiin raportti pohjoismaisista taiteilijakirjoista, jotka aineistona jäävät jonnekin kirjan ja itsenäisten taideteoksen välimaastoon. Selvitys- ja bibliografiaprojekti käynnistettiin yhteispohjoismaisella tasolla jo v. 1996. Taiteilijakirjatyöryhmä, jonka tehtävänä on ollut määritellä mitä taiteilijakirjalla itse asiassa käsitetään sekä kartoittaa taiteilijakirjakokoelmat ja niiden dokumentointi eri jäsenmaiden taidekirjastoissa.

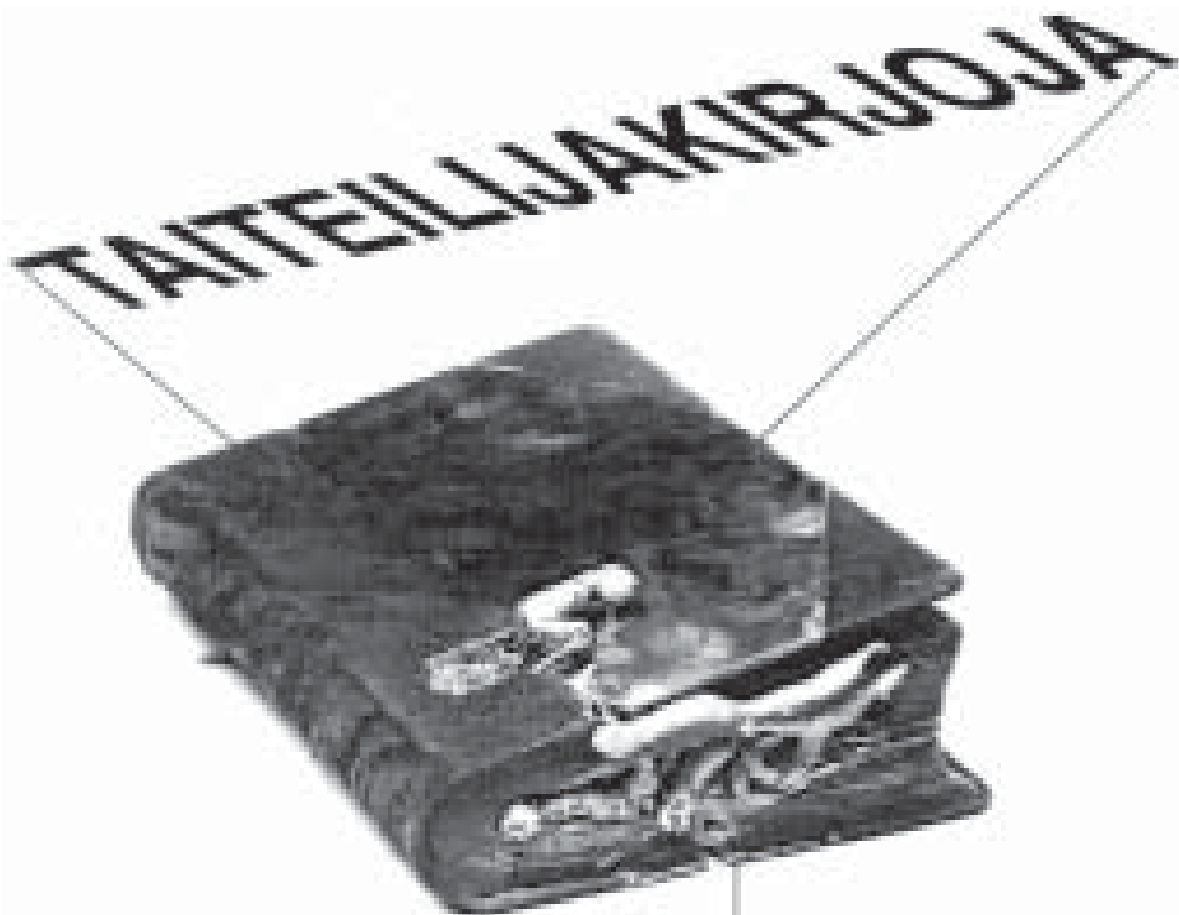
Ensimmäinen iso kysymys onkin, mikä on taiteilijakirja? Käsite voidaan ymmärtää (ja ymmärretäänkin) hyvin eri tavoin riippuen siitä pidetäänkö taiteilijakirjaa puhtaana taideteoksena vai liitetäänkö se laajemmin kirjataiteen kontekstiin. Työryhmä on koonnut työskentelynsä pohjaksi kolme taiteilijakirjan määritelmää:

1) taiteellisin tarkoituksella tehty taideteos, jolla on kirjan muoto; 2) kirja tai kirjaa muistuttava esine, jonka ulkoasu ja kuvituksen suunnitteluun tai kirjalliseen sisältöön taiteilijan luova toiminta on vaikuttanut merkittävästi, kirja taideteoksena; 3) yhteisnimeke kirjaa muistuttaville taiteilijoiden suunnitteleuille esineille, kirjan ja kuvan välimuotoja, jotka ovat lähempänä taideteoksen visuaalista ilmaisutapaa kuin kirjan perinteistä kirjallista (sisällöllistä) ilmaisua, kuitenkin kun

Näihin Reykjavikissa 1998 esiteltäisiin määritelmiin saatiin Tukholmassa pari lisäystä ARLIS/UK & Eiren pohdinnoista: kirja on taiteilijakirja, jos taiteilija niin sanoo tai kirjat, joiden painokset usein ovat numeroituja ovat itsessään taideteoksia, jos teksti ei ole pääasia tai sitä ei ole lainkaan tai se on taiteilijan omaa – silloin kyseessä on taideteos kirjan muodossa.

Taiteilijakirja oli v. 1998 nousemassa esiin suomalaisten taidekoulujen opetuksessa. Turun piirustuskoulun opiskelijat ovat tehneet taiteilijakirjoja Ismo Kajanderin johdolla, Lahden muotoiluinstituutissa on tehty aiheesta muutamia lopputöitä, Kuvataideakatemiassa alkoi syksyllä 1998 erityinen taiteilijakirjaprojekti. (Jälleen hyvä esimerkki käsitteen monimielisyydestä, Kuvataideakatemiassa ei missään nimessä haluta käyttää termiä “taiteilijakirja” vaan he puhuvat “kirjataiteesta”).

Kiasman kirjaston kokoelmiin kuuluvasta kirjallisuudesta suuri osa on näyttelyluetteloita tai muuten näyttelyihin liittyviä julkaisuja, joiden ulkoasu yhä useammin on myös taiteilijan itsensä suunnittelema. Aikaisemmin kirjaston tietokantaan syötettiin koodi “t” julkaisuista, jotka katsottiin taiteilijakirjoiksi, itse julkaisu on kuitenkin sijoitettu normaalisti muun kokoelman joukkoon. Koodista on luovuttu vähitellen, paljolti

juuri käsitteen määrittelyvaikeuksien vuoksi. Reykjavikin jälkeen tuli tietysti mieleen, että pitäisikö taiteilijakirjakoodi palauttaa käyttöön, jolloin sen avulla taiteilijakirjat voidaan tarvittaessa ainakin listata tietokannasta? Subjektiivisuutta koodin käytössä ei voida tosin välttää ja toisaalta pian aika isokin osa kokoelmista olisi määritelty taiteilijakirjoiksi, koska "taiteellisten julkaisujen" määrä on todellakin selvästi lisääntymässä.

Toinen kysymys on, pitäisikö taiteilijakirjoja alkaa käsitellä, sijoittaa, hankkia ja kerätä aivan omana kokoelmanaan? Jälleen törmäämme määritelmän vaikeuteen, jos taiteilijakirjaksi luetaan myös useana kappaleena julkaistu kirja, jolla on taiteellinen muoto, niin mikä on sen ja näyttelyluettelon raja? Ja toisaalta, jos taiteilijakirjaksi käsitetään uniikki taideteos, jolla on kirjan muoto, niin kuuluuko se silloin kirjaston vai pikemmin museon kokoelmiin?

Ehkä meidän ei kannata tehdä mitään radikaalia tämän aineiston suhteen, sillä Emmi Martin Rikhardinkadun kirjastosta on tehnyt paljon työtä kerätäkseen bibliografiaa suomalaisesta aineistosta. Pohjana hänellä on ollut Jaakko Lintisen 1988 aiheesta tekemä kartoitus (Taide5/1992), mutta Emmi on tehnyt paljon myös omaa tutkimustyötä ja ottanut esim. henkilökohtaisesti yhteyttä moniin taiteilijakirjoja tekeviin taiteilijoihin kuten Olof Kankaaseen, Senja Velloseen, Katja Valanteeseen ja Jarno Koskiseen.

Viime vuonna Rikhardinkadun kirjasto päätti kokoelmapoliittisena tekona ryhtyä tietoisesti hankkimaan taiteilijakirjoja korostaakseen kirjan olemusta ja merkitystä tekniikan ja

23.5-23.6 2000

koneiden hallitsemassa maailmassa. Tällä hetkellä Rikhardinkadun kirjastossa on 53 taiteilijakirjaa, symbolinen 15 000 mk: n hankintamääräraha tarkoitusta varten ja jatkuvaa näyttelytoimintaa. Tizzi, Allan ja Marryam Fabin taiteilijakirjakokoelman näyttely on esillä 23.6. asti ja Tatjana Bergeltin näyttely avataan 26.6.

Tellervo Yli-Hallila

Irmeli Isomäki

KIASMAN

KUVA-ARKISTO 1999

Kiasma, kokoelma- ja ripustuskuvaus sekä näyttelyt Kiasmassa vuonna 1999

Kiasman vuoden 1999 toiminta näyttelyineen, kokoelmaripustuksineen, esityksineen ja seminaareineen on dokumentoitu kattavasti joko valokuvan, videon tai äänitallioinnin muodossa. Painotuksia on katsottu yhdessä osin ohjelmajärjestäjien kanssa. Kaikista esillä olleista n. 20 varsinaisista näyttelyistä löytyy kuvamateriaalia ja lisäksi useista Takaikunassa nopeassa syklissä esitetyistä projekteista. Pääpainona vuoden alussa oli Jukka Mäkelän "Merkki ja ele" -näyttelyn ja teosten kuvaaminen. Keväällä "Kenelle soittaisin seuraavaksi" -suomalaisen sarjakuvanäyttelyn yhteydessä kuvattiin n. 40 sarjakuvataiteilijan originaalipiirustuksia. Toinen suuri projekti keväällä oli Kiasma-kokoelman kuuluvan kansainvälisen noin 60 installaation, maalauksen ja veistoksen kuvaaminen sekä teoskuvina että teosten installointina museon kolmeen kerrokseen, museon pihalle sekä Forum Boxiin. Syksyn painopisteet olivat *Saman taivaan alla* -kaupunkitaideprojekteilla Kalliossa ja Munkkiniemessä sekä uutuushankintojen kuvaus.

Kokoelmateoskuvia, taiteilijoiden työskentelyä ja installaatioita museossa sekä näyttelyripustuskuvia sekä galleriakuvauksia on talletettu VATI:n valokuvatietokantaan vuoden aikana 2451 rekisterimerkintää.

Vuoden aikana myös näyttelyiden ja kokoelmissa olevien liikkuvaan kuvaan ja ääneen perustuvien teosten tallentaminen videoformaattiin on hypännyt askeleen eteenpäin. Joulukuussa saimme hankituksi Kiasman kaluste- ja laitemäärärahoilla ammattitasoisen videokameran, joka tulee nostamaan taltiointien tasoa (ks. videotallioinnit ryhmiteltyinä omina kokonaisuuksinaan).

Asiakkaat

Kuva-arkistossa on käynyt noin 90 dia/videolainakortin täyttäneitä asiakasta ja lisäksi puhelimitse tai sähköpostilla n. 150 asiakasta kuraattoreita, tutkijoita, taideopiskelijoita ja toimittajia. Suuri käyttäjäkunta on luonnollisesti museon oma henkilökunta. *Kiasma-kohtaamisia* esittelyvideota varten käytiin läpi hyvin taltioitu Kiasman rakennusvaiheiden arkkitehtuurihistoria. Myös *Kiasma matkustaa* -kokoelmanäyttely Raumalla, Joensuussa ja Oulussa ovat saaneet korkeatasoista kuvamateriaalia tiedotustoimintaansa. Tässä joukko taideintituutioita, jotka ovat tutustuneet toimintaamme tai käyttäneet kuva-arkistoaamme mm. Wäinö Aaltosen museo, Frame, Nifca, Salon taidemuseo (Pohjoinen maisema), Gallen-Kallela museo (Kalevala näyttely), Tallinnan taidemuseo, suomalaisen nykytaiteen kiertonäyttely Puolassa (Peter Rehor), Eidos-taidehistorian opiskelijat, Fundacion "La Caixa" (Espanja), Tallinnan Soros-keskus.

Galleriakuvaukset

Laakadia tarkastelussa

Vuoden 1999 aikana kuvattiin galleriakuvauksen nimissä noin 50 taiteilijan teoksia. Suurimmat näyttelykokonaisuudet ovat olleet kaksi maalausnäyttelyä: pohjoismaista taidetta *Carnegie Art Award* -näyttelyssä Taidehallissa sekä *Vuoden Nuori Taiteilija* -näyttely Tampereen taidemuseossa (Kaitala, Korkeila ja Räisänen). Lisäksi kuvattiin suomalaista kaupunki- ja ympäristötaidetta esitellyt *Taivas kattona* -näyttely Tampereella, Hannu Väisäsen uuden *Kalevala*-kuvituksen esitellet kaksi näyttelyä sekä poikkitaiteellisen taiteilijaryhmän RORin työhuonekuvaus taiteilijakuvineen ja valmisteilla olevine teoksineen. Alla on listattuna gallerioissa kuvatut näyttelyt taiteilijoittain kuvausjärjestyksessä (suluissa näyttelypaikka):

Minna Haukka (Muu galleria), Simone Aaberg Karen, Karin Mamma Andersson, Torsten Andersson, Birgir Andersson, Max Book, Erik A Frandsen, Karin Granqvist, Rolf Hanson, Jan Häfström, Olle Kåks, Tal R., Ulrik Samuelson (Taidehalli), Pasi Mann (Kuvataideakatemia galleria), Tiina Ketara (Kari Kenetti), Gun Holmström (Muu galleria), Minna Heikinaho (Galleria Sculptor), Janne Kaitala, Janne Räisänen, Jukka Korkeila (Tampereen taidemuseo), Kai Ruohonen (Galleria Pintura), Markus Konttinen (Galerie Artek), Jouni Kujansuu (Muu galleria), Outi Sunila (Kuvataideakatemia galleria), Timo Heino (Galerie Artek), Ilkka Sariola (Muu galleria), Kari Cavén (Taivas kattona/Tampere kaupunki/ympäristötaide näyttely), Markku Hakuri (Taivas kattona), Jussi Heikkilä (Taivas kattona + Sculptor), Juha van Ingen, Pekka Jylhä, Kaarina Kaikkonen, Pasi Karjula (Taivas kattona) (Pasi Karjula ja Marko Vuokola, Kuvasto ry), Markku Kivinen, Satu Nikku, Jaakko Pernu, Timo Salli, Hannu Siren, Jyrki

Siukonen, Ilkka Suppanen (Taivas kattona), Nina Björkman (galleria g), Hannu Väisänen (Anhava ja Artek), Riikka Purotonen (Sculptor), Anna-Leena Vilhunen (tm-galleria), ROR-tuotanto (työhuonekuvaus, taiteilijat: Jiri Geller (Holopainen), Panu Puolakka, Sakari Kannosto, Heikki Rynnänen, Klaus Nyqvist, Tiina Knuutila/Hanne Kiiveri, Matti Laurell, Reetta Hartikainen, Stefan Greijer, Sari Hiltunen, Matti Mikander), Juha Mäki-Jussila, Björn Aho (Kluuvin galleria)

Leevi Haapala

KIRJASTON TIETOPALVELU ATENEUM- RAKENNUKSESSA 1999

Valtion taidemuseon Ateneum-rakennuksen kirjastossa suoritettiin yhteensä 772 tietopalvelu- tehtävää, joista oman henkilökunnan haluamia tiedonhakuja oli yli puolet. Nämä liittyivät luonnollisesti enimmäkseen tekeillä olleisiin näyttely-, tutkimus-, dokumentointi- ja julkaisuprojekteihin, joista kirjastoa eniten työllistivät näyttelyt Heijastuksia lasissa, Lamina magica, Edvard Munch ja Warnemünde, Albrecht Dürer – grafiikan mestaritöitä, Yhdestoista hetki ja Hugo Simbergin näyttely, Kuvataiteen keskusarkiston haastatteluprojekti sekä dia- ja kuva-arkiston aineistoissa esiintyvien teosten identifiointi julkaisujen avulla. Osa henkilökunnasta käytti kirjaston aineistoa ahkerasti hyväkseen myös omatoimisesti ilman että se näkyy missään tilastoissa, mistä yhtenä hyvänä esimerkkinä voidaan mainita taiteilijakorttiprojekti, josta Anu Kajander kirjoittaa tässä samassa lehdessä.

Kirjastossa käsitellyissä tietopalvelutehtävissä painopiste oli edelleen selvästi yksittäisissä taiteilijoissa, joista naisten osuus oli n. 22%. Kotimainen taide oli kysytympää (64,5%) kuin ulkomainen taide (35,5%). Suomalaisista taiteilijoista ylivoimaisesti eniten kiinnostusta herätti edellisvuoden tavoin Helene Schjerfbeck, mutta yhtä selvästi toiseksi eniten asiakkaita kiinnosti Hugo Simbergin taide. Muista tavallista enemmän tutkijoita kiehtovista suomalaistaiteilijoista mainittakoon Albert Edelfelt, Pekka Halonen, Reidar Särestöniemi ja Torsten Wasastjerna. Kotimaisista taiteilijaryhmistä tutkimuskohteena oli Aloha-ryhmä. Ulkomaisista taiteilijoista eniten kysymyksiä tehtiin, kuten odottaa saattaakin, Edvard Munchista.

Taiteen ilmiöistä ja suuntauksista tutkimuskohteina olivat erityisesti fauvismi, symbolismi ja japonismi. Taiteen teorioita koskevia kysymyksiä tehtiin suhteellisen vähän, mutta museoiden kokoelmaluetteloiden, ulkomaisten huutokauppaluetteloiden ja Suomen taideyhdistyksen näyttelyluetteloiden kysyntä oli entistä suurempaa. Ikonografialuokassa suosituimmat tutkimuskohteet olivat mytologia ja alastonaiheet. STY:n matriikkelit ovat vuodesta toiseen ahkerassa käytössä. Entistä

Jan Worst / Deugt als slaapmiddel 1989
Torch Gallery Amsterdam

halutumpia olivat taidelehtien ja sarjajulkaisujen artikkelit.

Ulkopuolisista yhteisöistä kirjastoa käyttivät mm. Taidekeskus Retretti (Edvard Munch –näyttely), Keravan taidemuseo (Reidar Särestöniemi), Vantaan kaupunginmuseo (Per Åke Laurénin), Akseli Gallen-Kallelan museo (2000-100 = Suomi 1900 –näyttely), Helsingin kaupungin taidemuseo (Mauno Markkula). Yleisradion TV 1 tutki Suomen ja Saksan näyttelyvaihtoa 30- ja 40-luvuilla ja tuloksena lähetettiin dokumentti Giovanni Domenico Tiepolon Troijan hevonen –maalauksen vaiheista. Der Blaue Reiter -ryhmän kiertonäyttely Pohjoismaissa 1914, suomalaisten keräilijöiden kokoelmien pohjalta syntyneet taidemuseot sekä Ilja Repinin teokset ovat vaatineet paljon työaikaa ulkomaisten tutkijoiden toimeksiannosta. Ulkopuolisten tutkijoiden kysymyksistä noin kolmasosa koski lähinnä taiteilijoiden matriikkelitietoja, ulkomaisten museoiden kokoelmia ja osoitetietoja sekä tunnettujen taiteilijoiden teosten ajoitus- ja nimitietoja.

Pro gradu –tutkimuksiaan tekevät taidehistorian opiskelijat muodostivat noin kolmasosan ulkopuolisista asiakkaista. Jatko-opinnoissa kirjastomme palveluksia käyttäneistä tutkijoista mainittakoon mm. Marina Catani, joka on tekemässä väitöskirjaa Albert Edelfeltistä. Muista yksittäisistä asiakkaista on jäänyt erityisesti mieleen maamme kulttuurielämässä vaikuttava monitoimimies, joka kirjastossa ja leikearkistossa asioidessaan kirjoitti KKA:n vieraskirjaan nimensä muotoon MAN. Kyseessä oli M. A. Numminen, joka tutki Helsingin 1960-luvun alun kuvataide-elämää lehtikirjoitusten ja näyttelyluetteloiden avulla Helsinkiin-kirjaansa varten. Kirja ilmestyi viime vuonna Schildtin kustantamana ja se kertoo opiskelija Juho Niityn sivistyshankkeista 1960-luvun ensimmäisellä puoliskolla. Numminen luonnehti tulevaa kirjaansa “tosiokuvitteelliseksi romaaniksi”.

Ari Latvi

Ari Latvi 50-vuotias synttäreillään
Atskin kirjastossa

IKUISUUSKYSYMYKSEN ÄÄRELLÄ – JULKAISUVAIHDON PROBLEMATIIKKA

Valtion taidemuseon kirjasto ei kuulu Suomen museoliiton ylläpitämään taidemuseoiden vaihtorenkaiseen, vaan vaihto-osoitteita ylläpidetään erikseen. Ateneumin kirjastosta hoidetaan Suomen taiteen museon Ateneumin, Ulkomaisen taiteen museon Sinebrychoffin ja Valtion taidemuseon muiden yksiköiden vaihto koti- ja ulkomaille, Nykytaiteen museon julkaisujen vaihdosta vastaa puolestaan nykyään Kiasman tutkijakirjasto.

Vuoden aikana kertyneet julkaisut on lähetetty museoille tavallisesti kesän korvalla. Kiasmassa on tänä vuonna siirretty kotimaisen vaihdon osalta kahteen postitukseen, ensimmäinen erä lähetettiin maaliskuussa ja toinen on tulossa syksyllä. Vastavuoroisesti olemme toivoneet taidemuseoiden lähettävän omat julkaisunsa meille kolmena kappaleena joko Ateneumin tai Kiasman kirjastoon ja

A4-teosluetteloihin. Usein tämä tärkeä lisuke puuttuu vaihtolähetyksistä, sillä painettunäyttelyjulkaisu ei aina ole ko. näyttelyn dokumentti. A4-materiaalin tärkeys on kirjastossa tiedostettu jatkuvasti ja ilman vaihtoyhteyttä tärkeimmiltä helsinkiläisiltä gallerioilta on pyydetty Kiasman kirjastoon taiteilijoiden A4- CV:t ja teosluettelot.

Toistaiseksi kotimainen vaihto on näyttänyt tulevan Ateneumin kirjaston kautta, mikä ei ole sinänsä ongelma koska kirjastojen välinen yhteistyö toimii hyvin, julkaisut kulkevat sisäisessä postissa sujuvasti paikasta toiseen ja luettelointitietokanta on yhteinen.

Mahdollisimman kattavan nykytaiteen kokoelman kartuttaminen, ylläpito ja siihen liittyvä asiakas- ja tietopalvelu on Kiasman kirjaston vastuulla, mutta Ateneumin kirjaston näyttelyjulkaisukokoelmaan kootaan silti edelleen kaikki keskeisimmät painetut kotimaiset näyttelyluettelot, myös nykytaidetta käsittelevät. Kotimaista nykytaidetta käsittelevistä luetteloista sijoitetaan siis yksi kappale Ateneumin kirjastoon sekä kaksi Kiasmaan - toinen käyttö- kappaleeksi, toinen arkistokappaleeksi.

Viime aikoina on valitettavasti ilmennyt, että emme saa muiden taidemuseoiden julkaisuja kovinkaan kattavasti kokoelmiimme - tämän huomaa varsinkin Kiasman kirjastossa, missä on varsin helppo seurata käsien kautta kulkevia julkaisuja. Toisinaan taas saamme julkaisut vain yhtenä kappaleena, joka sitten periaatteessa sijoitetaan ensisijaisesti Kiasman kokoelmaan. Joskus vaihtokappale tulee vain yhtenä kappaleena vaikka postitustarrassa on merkintä kolmesta kappaleesta.

Pyytäisinkin taidemuseoita ystävällisesti tarkistamaan julkaisuvaihtotilanteensa Valtion taidemuseon kirjaston kanssa, onko julkaisuja lähetetty viime vuosina? Jos ilmenee, että vaihdossa on ollut katkoja niin julkaisut voi siis edelleen lähettää joko osoitteella:

Nykytaiteen museon kirjasto, Kiasma
Mannerheiminaukio 2
00100 Helsinki

tai osoitteella:

Valtion taidemuseon kirjasto
Kaivokatu 2
00100 Helsinki

Muistutan, että tarkoituksemme ei todellakaan ole ahneesti hamuta “ilmaista” aineistoa kokoelmiimme, vaan luetteloimme ensinnäkin kotimaisen aineiston varsin perusteellisesti ja yritämme ennen kaikkea ylläpitää taidekirjastokokoelmia, jotka palvelisivat valtakunnallisesti niin taidemuseoita kuin taidehistorian tutkijoita mahdollisimman hyvin ja jatkossa vieläkin paremmin..

Tellervo Yli-Hallila, kirjastonhoitaja
Nykytaiteen museon kirjasto, Kiasma

Kun August Strindberg työskenteli Tukholman kuninkaallisessa

Severin Nilssonin maalaus vuodelta 1893 (?) Gustaf Edvard Klemming
Klemming oli Kungliga biblioteketin kirjastonhoitajana 1865–90. Hänen työhuoneensa puinen ovi oli ylhäältä sahattu siten, että välttämätön puhekontakti alaiseen oli mahdollinen mutta katsekontakti voitiin välttää. Ilmeisesti alainen kärsi nykytermiksi muutettuna

kirjastossa 1870- ja 1880-luvuilla, hänen epäkiitollinen tehtävänsä oli huolehtia, että kirjapainot lähettivät vaapakappaleita kirjaston kokoelmaan. Uppsala Tidningen ei ainakaan lähettänyt numeroitaan toivottuun tahtiin, koskapa toimittaja sai Strindbergiltä huomautuksen asiasta varustettuna alkutervehdyksellä **Satans usling** !!! Tellervo Yli-Hallilan edellä oleva kirjoitus edustaa 100 vuotta myöhäisempää tyyliä huolehtia merkittävän kansallisen aineiston saattamisesta tutkimuskäyttöön. Toimituksen huomautus

TAITEILIJATIEDOT PÄIVITTYVÄT

Kuvataiteen keskusarkistossa aloitettiin vuoden 1998 loppupuolella taiteilijakortti-projekti. Hankkeen tavoitteena on päivittää Valtion taidemuseon Vati-taideteosrekisterin taiteilijatiedot. Vuoden 1999 loppuun mennessä päivitettiin Valtion taidemuseon kotimaisten taiteilijoiden tiedot. Vuoden 2000 loppuun mennessä on tarkoitus päivittää Suomen taiteen museo Ateneumin ja Nykytaiteen museo Kiasman ulkomaisten taiteilijoiden tiedot, jolloin jäljelle jää enää Ulkomaisen taiteen museo Sinebrychoffin ulkomaiset taiteilijakortit.

Taiteilijakortteja voidaan käyttää erilaisiin tarkoituksiin museotyöntekijän tehtävistä riippuen, jos tarvittavat tiedot on

tallennettu kortteihin. Taiteilijakortti-projektin puitteissa tietokantaan tallennetaan lähinnä matrikkelityypistä tietoa, joka auttaa kokoelmien hallintaa teostietojen ohella. Esimerkiksi näyttelyn suunnittelua varten tietokannasta voidaan tulostaa lista Nykytaiteen museo Kiasman ruotsalaisista naistaiteilijoista ja heidän teoksistaan. Rajoitetusti Lisätiedot-kenttään on tallennettu myös muuta oleellista tietoa kuten sukulaisia tekijänoikeudenhaltijan selvittämistyötä varten. Korteja voidaan hyödyntää myös asiakastyössä.

Valtteri eli Valtakunnallisen taideteosrekisterin avulla myös muiden museoiden henkilökunta voi tarkastella Valtion taidemuseon taiteilijakortteja. Taiteilijakortteja hyödynnetään myös Valtion taidemuseon kotisivuilla. Siellä ovat näkyvissä taiteilijan elinaika, syntymä- ja kuolinpaikka sekä joidenkin taiteilijoiden kohdalla myös missä ja milloin taiteilija on elänyt. Kaikki taiteilijat eivät kuitenkaan halua tietojaan julkisuuteen. Tällöin taiteilijakortti palvelee myös heidän etuaan, kun Lisätiedot-kenttään merkitään, että tietoja ei saa luovuttaa julkisuuteen.

Taiteilijakortti-projektin ensi vaiheessa on keskitytty Valtion taidemuseon taiteilijoihin ja matrikkelityypiseen perustietoon. Ihanteellista olisi, jos museoiden välisellä yhteistyöllä projektia voitaisiin jatkaa ja saataisiin aikaiseksi valtakunnallinen taiteilijarekisteri. Taiteilijakortti-projekti luo siis perustan, jolle on mahdollista rakentaa koko valtakunnan kattava taiteilijarekisteri.

Anu Kajander
Taiteilijakortti-projekti

LEIKEARKISTON MIKROFILMAUSPROJEKTI

Kuvataiteen keskusarkiston leikearkistoon kertyy kuvataiteesta kertovia artikkeleita, arvosteluita ja uutisia noin 500 kappaletta kuukaudessa 21 valtakunnallisesta päivälehdestä. Kaksi suurta Kardex -kaapistoa, joissa on kummassakin yli 50 hyllymetriä säilytystilaa alkaa olla täynnä vuosien 1981-2000 aineistoa. Tuntuu luonnolliselta, että vuosina 1981-1999 kertynyt, yksittäistä taiteilijaa koskeva leikemateriaali mikrofilmataan, kuten aikaisempikin aineisto. Vuosituhannen vaihtuminen on todennäköisesti raja uuteen säilytystapaan.

Kun taiteilijaa koskevaa arvostelu- ja artikkeliaineistoa valmistellaan mikrofilmattavaksi, joudutaan käymään läpi kaikki yksittäisiä taiteilijoita koskeva materiaali, joka on kertynyt 20 vuoden aikana. Urakka on valtava. Tällä hetkellä työtä tekee kaksi tutkijaa kokopäiväisesti. Aineistoa karsitaan, korjataan, artikkeleiden ulkoasua muokataan, leikataan, kopioidaan, lehden nimi ja päiväys joudutaan kirjoittamaan uudestaan ja artikkelit järjestämään aikajärjestykseen. Työssä tarvitaan sekä käsityötä että taidehistoriallista silmää ja arviointikykyä.

Mikrofilmaajan saatua artikkelit kuvattavaksi, hän avaa ne, asettelee kuvauslevylle, siis "taittaa" otos otokselta tai sivu sivulta aineiston, kuvaa ne ja panee kaikki takaisin samaan järjestykseen. Työ kestää monta vuotta. Mikrofilmien säilymisiäksi on luvattu 500 vuotta. Kuvatut artikkelit varastoidaan syksyllä

valmistuvaan Helsingin yliopiston kirjaston kallioluolaan, mistä Valtion taidemuseokin saa asianmukaista varastotilaa.

Kaikkiaan mikrofilmattavaa aineistoa tulee olemaan noin 5000 taiteilijalta. Tähän sisältyvät tällä hetkellä elävien nykytaiteilijoiden, myös ulkomaisten sekä taiteen historiaan jo kuuluvien taiteilijoiden laajuudeltaan hyvin erilaiset aineistot, vaihdellen 11 kansioisesta artikkeleita vain muutama artikkeleihin. Kun taiteilijoista ei ole systemaattisesti kerätty aineistoa, sen määrä ja laatu vaihtelee. Perinteisten kuvataiteilijoiden rinnalla ovat vakiinnuttaneet paikkansa kuvataiteilijoihin luettavat, mutta eri yhteiskunnan alueilta taiteen sisältöä ammentavat taitajat. Kansioissa on näyttelytietoja ja -arvosteluita, selostuksia erilaisista tapahtumista, haastatteluita, tietoja taiteilijan ajatuksista, sisäisestä kehityksestä ja uusista taidesuuntauksista.

20 vuotta on myös pitkä ja monisärmäinen aika kuvataidekritiikin historiassa. Sen henkeä voi olla vaikea tällä hetkellä nähdä, hahmottaa tai arvioida, mutta kun aika kuluu ja lukijan näkökulma sen mukana, paljastaa kritiikki ajastaan, suhteestaan kulttuuriin ja yhteiskuntaan olennaiset arvostukset tai sen puutteet.

Liisa Murtti

ARLIS / NORDEN TUKHOLMASSA 25.-28.5.2000

Pohjoismaisten taidekirjastojen vuosittainen kokous käsitteli aihetta kirjastot ja arkkitehtuuri. Arkkitektur-lehden päätoimittaja Rasmus Waern loi kiinnostavan katsauksen arkkitehtikirjallisuuden vaikutuksesta moderniin rakentamiseen. Hänen alkulauseensa oli Victor Hugon ennustus, että kirjapainotaito tappaisi arkkitehtuurin. Hugo tarkoitti, että arkkitehtuurin aika suurena kertojana olisi päättyvässä 1800-luvun lopulla ja kirjallisuus nappaisi siltä tämän aseman.

Arkkitehtuuri opiskeltiin esim. École des Beaux-Artsissa kirjoista. Oli erilaisia sääntökirjoja, mutta klassisismiin liittyi kyllä itse tehdyt mittaukset Kreikassa ja Italiassa. Käsikirjat tulivat vähitellen tärkeämmäksi kuin traktaatit. Modernismi muutti koulutuksen täysin eri suuntaan. Arkkitehtien manifestit ja aikakauslehdet, joiden määrä kasvoi, tulivat tärkeiksi oppimateriaaleiksi. Waern väitti, että ainoa mitä arkkitehdit todella ovat osanneet lukea on aikakauslehdet. Viime aikoina arkkitehtuuri on muuttunut taas kirjalliseksi; kirjallisuustieteen termi dekonstruktio tuli arkkitehtuurianalyysiin ja näin nähdään arkkitehtuuri uudella tavalla. Waern lopetti kiinnostavan esityksensä sitaattiin Italo Calvinon teoksesta *Näkymättömät kaupungit*.

Kokouspäivien aikana tutustuttiin uusiin kansalliskirjastoihin kirjastoneuvos Folke Sandgrenin ihastuttavan subjektiivisen esitelmän avulla. Hän analysoi kirjastojen sisääntuloaulaa ja nimitti mm. Pariisin kansalliskirjastoa lasihelvetiksi. Esitelmiä kuultiin kirjastorakennusten symboliikasta ja

sisustuksesta. Suomen puheenvuoron piti kirjastonjohtaja Marita Turpeinen ARALIS-projektista.

Seuraaviin kirjastoihin tutustuttiin paikan päällä ja usein myös kirjaston suunnittelusta vastaava arkkitehdin tai suunnittelijan selostuksin: Arkitekturmuseet, Bernadottebiblioteket, Kungliga biblioteket, Stadsbiblioteket ja Konstakademien. Viimemainitussa oli kiinnostava näyttely kirjaston kokoelmasta sellaisena kuin se oli vuoden 1806 karttaluettelon mukaan. Kadehdittavan arvokasta nähtävää.

Viimeisenä päivänä tutustumiskohteina olivat Riksdagsbiblioteket ja Skokloster. Skoklosterin kirjasto on läpi vuoden lämmittämättömässä linnan kirjastohuoneessa. Linna on rakennettu 1600-luvulla ja sinne hankittiin ajankohtaista kirjallisuutta mm. puutarha-arkkitehtuurista ja kasveista. Syntyaikansa mukaan kirjasto oli kaiken tietämyksen keskipiste ja symboli, jonne myös soittimet ja karttapallot ja kartat sijoitettiin. Kirjasto lämpiää hitaasti kesän aikana niin että vielä joulukuusta-helmikuuhun siellä voi työskennellä pari tuntia päivässä, mutta keväällä maaliskuuhun se on mahdotonta. Tutkija saa käyttää kirjoja vain paikan päällä, joten on helppo ymmärtää miksi käytöstä on sovittava etukäteen. Kirjat voivat hyvin.

Arkitekturmuseetin ARKDOK-tietokannan ohjelma on File Maker Pro. Tietokantatyö on alettu 1992 ja koko aineiston syöttäminen vuonna 1962 perustetun museon tietovarannoista vaatisi 25 työvuotta. Piirustuksia on kokoelmassa 2 miljoonaa, valokuvia 600.000, malleja ja esineitä 2.000 ja kirjoja 30.000. Aikakauslehtiä on 250 hyllymetriä.

Tietokannassa on 14 rekisteriä tietoa arkistoaineistosta, elämäkertatiedoista ja rakennuksista. Relaatiot toimivat inventaarionumeron avulla. Eri tyyppisiä aineistoja on siihen analysoitu eri syvyydellä: leikekokoelmasta on vain viittaus kansioiden määrästä, kun taas vuosikirjojen sisältö on tarkkaan analysoitu. Kiinnostavan ja toimivan tuntuinen järjestelmä.

Kirjastot ja arkkitehtuuri aiheesta aiotaan koota julkaisu ja yhteispuhjoismainen taidekirjasto-osoitteisto on tekeillä. Tukholman vuosikokouksessa valittiin ARLIS/Nordenin hallituksen suomalaisjäseniksi edelleen Kari Vähäpassi (varsinainen jäsen) ja Eila Rämö (varajäsen).

Suomalais-urkkilaisen on tietenkin aina hieman vaikea tuntea, että tuntui kivalta käydä Tukholmassa. Voitiin nauttia hyvin organisoidusta kokouksesta ja kielikylvystä. Matka tuntui eksoottiselta: on kuin olisi tullut Baabelista.

Irmeli Isomäki

TUNNUSTUSTA TAIDEKIRJASTOILLE

Suomen tieteellinen kirjastoseura on antanut taidekirjastojen työryhmälle tunnustuspalkinnon. Työryhmä on ollut seuran aktiivisin. Elysee magnum -pullo irtosi Signum-lehden 7/1999

toimitustyöstä, Baltia-yhteistyöstä ja jopa pohjoismaita kiertäneestä nostalgisesta itäblokin maiden tarvekalujen näyttelystä. Työryhmän puheenjohtaja Sinikka Perttula (Kuvataideakatemia) ja sihteeri Satu Lindberg (Taiteen keskustoimikunta) vastaanottivat palkinnon. Korkkaus tapahtui lähes työn merkeissä kuukausikokouksessa, jossa pohdittiin vuoden päästä 14.-16.6.2000 pidettävää ARLIS/Nordenin vuosikokouksen ja seminaarin ohjelmaa. Alustavasti on suunniteltu, että se käsittelee aineistojen hankintaa, luokitusta ja asiakaspalvelua. Taidemuseot ovat tervetulleita mukaan työryhmän ja ARLIS/Nordenin toimintaan kirjaston koosta riippumatta.

HUGO SIMBERG -EXPOGRAFIA JA BIBLIOGRAFIA

Hugo Simberg aineistoa haluttiin Ateneumissa äsken päättyneen näyttelyn yhteyteen. Julkaisuforumiksi jäi verkkoversio. Expografian osoite on <http://www.fng.fi/fng/html4/common/national/exhibit/simberg/bibliogr.htm#expo> bibliografian vastaavasti <http://www.fng.fi/fng/html4/common/national/exhibit/simberg/bibliogr.htm#biblio>

Nämä löytyvät myös Valtion taidemuseon kotisivut www.fng.fi ja sieltä Suomen taiteen museon näyttelyarkistosta Hugo Simbergin kuvan kohdalta julkaisut-otsikon lopusta.

KIRJASTON UUTUUSLUETTELO

löytyy osoitteesta:

HENKILÖSTÖUUTISIA

Kuvataiteen keskusarkiston johtaja Ulla Vihanta jää vuorotteluvapaalle 1.8.2000-25.7.2001. Sijaiseksi tulee arkiston erikoistutkija FT Liisa Lindgren.

Osastosihteeri Hanna Kalevo on vuorotteluvapaan sijaisena Museopedagogisella osastolla 1.4.2000-25.3.2001 ja Hannan sijainen on Arja Pirinen.

Sirkka Valantokin on edelleen Museovirastossa vuoden loppuun myönnetyllä virkavapausajalla. Valannon paikalla työskentelee Susanna Sääskilahti, mutta hän ei ole varsinainen erikoistutkijan sijainen.

Ateneumin kirjastoon on saatu toinen tutkimusavustaja 4.4.2000 lukien. FM kirjastonhoitaja Eila Kupias on työskennellyt pitkään Wäinö Aaltosen museossa ja kirjastotyötä hän tehnyt Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulun kirjaston informaattikkona.

Valtion taidemuseo

Kuvataiteen keskusarkisto

Kaivokatu 2 (C-porras)

00100 HELSINKI

Fax 09-17336248

e-mail: etunimi.sukunimi@fng.fi

www.fng.fi/kka.htm

Ulla Vihanta, keskusarkiston johtaja

Puh. 09-17336238

Arja Pirinen, osastosihteeri

Puh. 09-17336242

Dia-arkisto ja kuvapalvelu

Helena Komulainen, amanuessi

Puh. 09-17336234

väridiojen arkistointi ja tutkijapalvelu

Valtion taidemuseon taideteosten

kuvankäyttöoikeudet

Leevi Haapala, tutkija

Puh. 09-17336525

nykyaiteen dokumentointi

Valokuvakokoelmat

Veikko Pakkanen, amanuessi

Puh. 09-17336386

valokuvakokoelmat, kuva-arkistointi ja

tutkijapalvelu

Kuvalaitos

Hannu Aaltonen, valokuvaaja

Ateneumin ja Sinebryhoffin kuvaukset

Nana Hietanen, kuvankäsittelijä

Ateneumin laborantti ja digit. kuvankäsittely

Petri Virtanen, valokuvaaja

Kiasman kuvaukset

Pirje Mykkänen, valokuvaaja

Kiasman kuvaukset ja digit. kuvankäsittely

Leikearkisto

Liisa Murtti, tutkija

Puh. 09-17336241

Leikearkiston tutkijapalvelu ti – pe klo 9.00 – 16.00

Kirjasto

Irmeli Isomäki, kirjastonhoitaja

Puh. 09-17336285

Ari Latvi, tutkimusavustaja

Eila Kupias, tutkimusavustaja

Kirjaston tutkijapalvelu ti - pe klo 12.30 - 16.00

Puh. 09-17336245

Tellervo Yli-Hallila, kirjastonhoitaja, Kiasma

Kirjaston päivystysnumero Puh. 09-17336526

Taidehistorialliset asiakirja-arkistot

Hanna-Leena Paloposki, tutkija

Puh. 09-17336307

taidehistorialliset arkistot ja tutkijapalvelu

Puh. 09-17336203

Tutkimustoiminta

Erkki Anttonen, erikoistutkija

Puh. 09-17336240

Leikearkisto, Iconclass/Vati

Kuvataiteen keskusarkiston henkilökunta toivottaa

auringontäytteistä kesää!

